

Zelfgestuurd leren vereist meer ondersteuning dan nu wordt gegeven

Het geven van autonomie aan studenten betekent niet dat docenten geen structuur en begeleiding moeten bieden. Dat is een van de conclusies in het proefschrift '*Motivatie en prestatie in probleemgestuurd onderwijs: De rol van interesse, tutores en zelfgestuurd leren*' van Lisette Wijnia. Zij deed onderzoek naar de factoren die motivatie en leeruitkomsten binnen het probleemgestuurd onderwijs (PGO) kunnen bevorderen.

Student-gestuurde leervormen, zoals probleemgestuurd onderwijs (PGO), worden steeds vaker geïntroduceerd in het onderwijs om kennis en motivatie van studenten te bevorderen. Kenmerkend zijn een grote studentverantwoordelijkheid, veel ruimte voor zelfstudie en voor het maken van keuzes in de te bestuderen literatuur. Een PGO-cyclus bestaat uit drie fasen: het formuleren van de leerdoelen, de *zelfstudiefase* waarin studenten op zoek gaan naar antwoorden in *zelf-geselecteerde* literatuurbronnen en een nabespreking van de bevindingen.

Balans studentverantwoordelijkheid en begeleiding

Wijnia's belangrijkste conclusie is dat er een goede balans moet zijn tussen studentverantwoordelijkheid en begeleiding vanuit de docent of leeromgeving. Dit speelt bijvoorbeeld een rol binnen de zelfstudiefase. Zelfgestuurd leren kan belastend zijn, omdat veel informatie tegelijkertijd onthouden moet worden, zoals het probleem, de leerdoelen en verschillende literatuurbronnen. Ook stelt zij dat het belangrijk is om de verwachtingen van een student over een vak of probleem mee te nemen, omdat deze initiële interesse invloed heeft op latere motivatie en studieprestaties. Verder vond zij dat subtiele variaties in het taalgebruik van PGO-docenten (bijvoorbeeld "je moet dit doen" vs. "je kan dit doen") negatief kan zijn voor de motivatie.

Zelfgestuurd leren complex

Hoewel het opgeven van "verplichte" literatuur leidde tot een hogere score op feitenkennis, was het geven van enige mate van keuze beter voor de motivatie en competentiegevoelens. Ook waren er geen verschillen op begrips- en toepassingsvragen.

Wijnia onderzocht ook het effect van zelf antwoorden formuleren op de leerdoelen versus het bestuderen van modelantwoorden opgesteld door een docent. Het blijkt dat het leerproces effectiever en efficiënter verloopt wanneer studenten modelantwoorden kunnen bestuderen, echter voor de *retentie* van kennis leek het beter om zelf antwoorden te construeren. De resultaten van dit experiment impliceren niet dat zelfgestuurd leren vervangen moet worden door het bestuderen van modelantwoorden, maar laten zien dat zelfgestuurd leren een complexe vaardigheid is die meer ondersteuning vereist dan het nu krijgt.